

IZMIR. DESTINE DIVERGENTE

COSMIN LAZĂR

COSMIN LAZĂR

IZMIR. DESTINE DIVERGENTE

Primul volum din seria

”Kader. Între două lumi”

București ❖ 2020

COSMIN LAZĂR

Izmir. Destine divergente vol 1

Copyright @Cosmin Lazăr

Copyright @LITERPRESS PUBLISHING 2020

Toate drepturile rezervate, inclusiv reproducerea de fragmente din carte.

LITERPRESS PUBLISHING

Str. Brebu, nr.3, sector 2, București

Email: Literpress@gmail.com

Magazin virtual: www.literpress.ro

Editori coordonatori: Coman Iasmina, Drăgan Milica

Redactor corector: prof. Andreea Oana Duduman

Grafică copertă: Ionică Mircea Cosmin

Tehnoredactare: Rodica Torop

ISBN: 978-606-95087-1-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României LAZĂR, COSMIN

Izmir: Destine divergente / Cosmin Lazăr. -
București : Literpress, 2020

2 vol.

ISBN 978-606-95087-4-9

Vol. 1. : Izmir. - 2020. - ISBN 978-606-95087-1-8

821.135.1

Orice reproducere, totală sau parțială a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

*Profesorilor de limba și literatura română
datorită cărora am ajuns aici...*

„Maktub. Ce a fost scris...”

*Ceea ce ți-a fost scris
Nimeni și nimic nu poate schimba.
Soarta-i povestea vieții tale...
Conformează-te, nu te revolta!*

*Orice asemănare cu personalități reale și/sau istorice este pur
întâmplătoare.*

CAPITOLUL 1

Mai 1941.

Vremea este frumoasă, cerul senin iar vântul adie ușor, împrăștiind mireasma sfârșitului de primăvară. În Ajunul Sărbătorii de Ramazan Bayramı¹, Izmirul este cuprins de agitația locuitorilor, un mușuroi de furnici harnice și neobosite. Odată terminată curățenia generală, gospodinele încep să pregătească numeroase bunătăți ce ar lăsa gura apă cititorului, în cazul în care, prin absurd, s-ar ivi din neantul ficțiunii și ar privi preparatele din carne de miel și baclavalele aurii ce își fac loc pe masa îmbelșugată de sărbătoare.

În cele trei zile de sărbătoare, musulmanii celebrează revelația coranică primită de profetul Mahomed, iar după o lună de post, căință și sacrificiu, familiile se reunesc, cu mulțumire în suflete și lumină în priviri. Lumină regăsită la fiecare trecător de pe străzile și străduțele laturalnice ale orașului, încărcat cu plase de cumpărături și cutii de cadou împachetate cu grijă. Aceași strălucire este metamorfozată de glasurile cucernice ale dreptcredincioșilor care se roagă fie acasă, fie în geamiile din vechea Smirnă, cu trupul și capul plecat asupra cărților sfinte și atingând pământul preascump cu fruntea.

Febra și entuziasmul pregătirilor se resimte și în casa distinsei familii Abdüllah. Reședința lor, situată pe malul mării și înconjurată de livezi de portocali, pare desprinsă din poveștile cu

1 Sărbătoare ce marchează sfârșitul Ramadanului, luna în care musulmanii din întreaga lume postesc. Cunoscută și sub numele de Şeker Bayramı (*Bayramul Zahărului*), datorită numeroaselor dulciuri pregătite și consumate cu această ocazie. (n.a.)

COSMIN LAZĂR

sultani și cadâne, o amintire a Imperiului Otoman, cândva înfloritor.

În acest cadru de vis, Cemile, iubitoare a naturii, se relaxează la umbra portocalilor și citește ultima poezie a lui Nur, talentata sa soră:

În adâncul sufletului

În adâncul sufletului meu
Se dă o bătălie,
Pe viață și pe moarte,
Între iubire și o carte.

Iubirea-i cântec dulce
Ca-n mitul lui Orfeu.
Iubirea-i o prințesă,
Răpită de un zmeu.

O carte-i bunătate,
Frumos și înțelepciune,
Proiecția luminată
A unei minți anume...

Iubirea-i fascinantă,
Iar cartea-i neîntrecută
Și poartă ele-o bătălie
Ce sufletu-mi ascultă...

Ultimele raze de soare se strecoară printre frunze, creând efectul unor teatre de umbre ce se proiectează pe pământul cald. De data aceasta, versurile ce evocă sentimente necunoscute ei,

IZMIR.DESTINE DIVERGENTE

deși într-o manieră fermecătoare, nu o atrag în mrejele lor. Adevărat, nu înțelege pe deplin cuvintele surorii sale, parnasul fiindu-i pe deplin interzis și muzele străine.

Lasă caietul deoparte, adună câteva flori de portocal și le inspiră mirosul îmbietor, capabil să readucă în simțiri orice trup trecut și orice suflet veștejit precum iubirea ce-și aproprie inima omului din scrierile lui Nur. Gândurile îi zboară la frumoasele momente petrecute în compania verișoarei sale, Isabelle, prietena ei cea mai bună, căreia îi duce cu adevăratul dorul și care se află undeva în Spania, din cauza războiului ce domină lumea. Sau, cel puțin, așa i s-a spus...

Ce bine ar fi fost să petreacă Bayramul împreună! Ar fi stat ore în șir ascultând-o pe Nur cum cântă la pian, i-ar fi citit poeziile și povestioarele, s-ar fi plimbat de-a lungul plajei și s-ar fi delectat cu dulcigiurile siropoase pregătite de Beyhan Teyze, bucătăreasa. Cine știe când va avea ocazia să o revadă... Urăște războiul. E dezgustată de toate aceste lupte de putere, însoțite automat de vărsări de sânge, implicit de moartea unor oameni nevinovați. Atâția copii își pierd tații, frații mai mari și tot atâtea femei își plâng soții și fiii, victime ale războiului încrâncenat.

Empatică din fire, Cemile se gândește permanent la persoanele din jur și se străduiește să-i ajute pe cei aflați în dificultate. Inclusiv acum, înainte de Sărbătoarea Ramadanului, s-a implicat într-o mulțime de activități caritabile, distribuind alimente și haine celor săraci, celor asupriți de soartă, în speranța că vor reuși, ea și frații săi, să le aducă zâmbetul pe buze și să le însenineze chipurile întristate. Au fost șocați de suferința omniprezentă și i-au mulțumit lui Allah pentru că au fost și sunt mai norocoși decât alții, că s-au născut în familia și în locul potrivit.

Și, la urma urmei, dacă există atâta suferință, de ce încearcă unii să o amplifice? Cât de lipsit de scrupule ai putea fi?

Șirul gândurilor îi este brusc întrerupt de micuțul Ali:

COSMIN LAZĂR

- Cemile abla², e timpul pentru iftar³!

- Imediat! îl anunță ea. Ce repede a trecut timpul!

Cemile ia caietul și se îndreaptă spre casă, unde candelabrele de cristal aprinse răspândesc o lumină palidă, dar primitoare în odăile înalte, cu pereții îmbrăcați în tapeturi scumpe, în care se îngrămădesc piese de mobilier frumos sculptate în lemn prețios și orânduit cu bun gust.

După chemarea muezinului⁴, bărbații familiei își fac rugăciunea ce marchează sfârșitul zilei de post, adresând mulțumiri și preaslăvind divinitatea și pe unicul său profet, Mahomed. Latiffa așteaptă în pragul ușii, aranjându-și o șuviță buclucașă, impasibilă, ca și cum nimic nu s-ar întâmpla, cel puțin nimic care s-o cutremure. În momentul în care soțul și fiii lor se ridică în picioare, strângând cu grijă covorașele special aduse de la Mecca, femeia li se alătură în încăperea, urmată, la scurt timp, de minunatele sale fice.

Se așază cu toții la masa maiestuos aranjată, cu vesela de argint și paharele de cristal bine lustruite, cu bucate aburinde și îmbietoare pentru trupurile supuse postului negru de peste zi. Liniștea domină încăperea, amintind de un râu al cărui curs stăvilit abia așteaptă să fie eliberat și, astfel, să inunde tot ceea ce-i iese în cale.

- Ce frumos e să-mi privesc familia strânsă în jurul mesei de iftar! Orice om și-ar dori să aibă ocazia de a se bucura de această priveliște! rostește Ali Hassan cu încântare și cu glasul său ceremonial, dând la o parte felul principal.

- Allah să vă dea sănătate și viață lungă! spun cei patru copii în cor, printre îmbucături.

2 Soră mai mare. (în turcă, în original)

3 Masa pe care musulmanii o servesc în timpul Ramadanului, după apusul soarelui. (n.a.)

4 Reprezentant al moscheii care are printre atribuțiile sale și pe cea de a anunța ora rugăciunii. Rugăciunea este unul dintre cei cinci Stâlpi ai Islamului, o îndatorire a oricărui musulman practicant. (n.a.)

IZMIR.DESTINE DIVERGENTE

- Să sperăm că vă vom avea alături pe dumneavoastră și pe iubita noastră mamă la multe sărbători de-acum încolo! adaugă Mehmet, cel mai mare dintre frați.

- Să ne ajute Allah și să ne binecuvânteze! răspunde Latiffa, zâmbind timid.

Continuă să se delecteze cu mâncarea pregătită de mâini dibace, atmosfera fiind completată de tonurile unei viori, la care cântă un tânăr cu pielea arsă de soare, dar ale cărui mâini stăpânesc cu virtuozitate arcușul. Sunetele scoase de elegantul instrument sunt capabile să-ți cutremure ființa, să te arunce într-o profundă melancolie și, totodată, să te scoată la limanul voioșiei. Și asta, mai ales, când cel care ascultă își deschide mănăstirea sufletului pentru a fi învăluită de cântecul ființei, al iubirii, al vieții și al morții.

La sfârșitul mesei copioase, o servitoare aduce o tavă cu ceaiuri, cafele și dulciuri. Însă momentul de huzur și desfătare se transformă într-unul al destăinurilor, pe care cei tineri nu l-ar fi putut nicidecum anticipa.

- Copii, începe Ali Hassan înmuindu-și vocea de bariton, credem că ar trebui să vă mărturisim ceva. Și eu și mama voastră considerăm că a venit timpul să aflați și voi adevărul. Din păcate, acum, în ajun de sărbătoare...

- Ce s-a întâmplat, baba⁵? întrebă Cemile, curioasă din fire, dar și îngrijorată din cauza preocupării ghicite în tonul tatălui său.

- Ne-am tot gândit dacă să vă spunem sau nu, dar nu vă putem ascunde asta la nesfârșit.

Trage aer în piept, într-o încercare de a-și găsi cuvintele, aceasta dacă există cuvinte pentru a exprima emoția și gândurile ce-l seacă de energie.

- Baba, spune odată ce s-a întâmplat! Nu mai lungi vorba! îi zice Nur, privindu-l cu un aer distrat, fără a-și imagina, sub nicio formă, ceea ce urmează să le fie împărțit.

5 Tată (în turcă, în original)

COSMIN LAZĂR

- Avem probleme...

- Ce s-a întâmplat, baba? întreabă, de data aceasta, Mehmet, rupând tăcerea.

- Sunt bolnavă, rostește Latiffa ceea ce soțul ei n-a reușit.

- Annem⁶, ce-ai pățit?

- Asta a fost să fie! Acesta este prețul pe care trebuie să-l plătesc... un tribut adus vieții, continuă ea mai mult pentru sine.

- Dar... te vei face bine... nu-i așa? abia reușește să îngâne Cemile, neînțelegând în întregime vorbele ambigue ale părintelui său.

- Nu prea cred...

Cu câteva luni în urmă, pe când copiii erau plecați la o rudă din Konya⁷, Ali Hassan și-a dus soția la Istanbul, amândoi bănuind că ceva era în neregulă în privința stării ei de sănătate. Au consultat-o mai mulți doctori și, din nefericire, toți i-au dat același diagnostic: cancer. Aceștia i-au întocmit o listă de interdicții și i-au recomandat tratamente unele mai revoluționare decât celelalte, însă ea a refuzat să se supună uzanțelor medicale și experimentelor ce nu i-ar fi furnizat decât o speranță deșarte. Era sigură că nu se mai poate face nimic, căci boala începuse deja să-i macine, deopotrivă, trupul și sufletul. A insistat să se întoarcă acasă, la Izmir, pentru a-și petrece aici ultimele zile, în tihnă, pentru a profita de micile bucurii ale vieții. Cât timp are să mai poată...

- Annem, spune-ne că nu este adevărat! îi cere Cemile, plângând, cu capul așezat în poala ei.

- Ba da, kızım⁸! Nu mai am mult de trăit..., recunoaște Latiffa aproape șoptind și mângâindu-i părul în încercarea de a-și păstra calmul.

- Și asta nu este tot, începe Ali Hassan, întorcându-se către ceilalți rămași lipiți parcă de scaune. În curând, va trebui să plecăm în Maroc, la unchiul vostru!

6 Mama mea, mămică (în turcă, în original)

7 Oraș din Anatolia, situat la sud de Ankara. (n.a.)

8 Fiica mea (în turcă, în original)

IZMIR.DESTINE DIVERGENTE

- De ce? întreabă Nur, surprinsă într-un mod neplăcut.

- E o poveste lungă. Niște probleme mai vechi.

- Această seară minunată a devenit, pe neașteptate, o înșiruire de vești proaste, vasăzică! exclamă tot Nur, iritată și cu o urmă de ironie în glas, de care se folosește pentru a-și ascunde emoțiile, pentru a-și stăvili lacrimile.

- Pe când eram tânăr, am locuit, după cum probabil v-am mai povestit, în Diyarbakîr⁹ la niște rude de-ale mele.

- Și?

- Am o sentință oferită de clanul din care făceau acestea parte. Fiindcă am fugit cu o fată, fără să ne fi căsătorit, rostește el făcând pauze lungi după fiecare frază. Eu am scăpat cu viața atunci, căci m-au crezut refugiat în Maroc, însă se pare că au aflat, Allah știe cum!, că locuiesc în Izmir. Iar acum, cu siguranță, vor încerca să mă omoare, să ducă vechea sentință la îndeplinire și, astfel, să-și spele onoarea, pe care eu le-am pătat-o, în urma unei acțiuni necugetate, de tinerețe...

- Să „ne” omoare, rectifică Latiffa, oarecum indiferentă.

- Nu înțeleg! Cum e posibil așa ceva, baba? continuă Nur, din ce în ce mai furioasă.

- Tradiția, kızım. Tradiția.

Nur se pregătește să mai spună ceva, dar sunt întrerupți de un servitor, peste măsură de agitat:

- Aşam! Aşam!¹⁰

- Ce s-a întâmplat? întreabă Ali Hassan speriat, ridicându-se de pe scaun.

- O scrisoare urgentă de la șeful jandarmeriei din Izmir!

Ali Hassan despătorește scrisoarea, mâinile tremurându-i fără să se poată stăpâni. Citește pe diagonală și simte că i se face rău, că literele se amestecă pe dinaintea ochilor săi și că râul își iese din matcă, învăluindu-i ființa. Se trânteste la loc pe scaun și cere un pahar cu apă. De ceea ce i-a fost frică nu a scăpat...

9 Oraș din sudul Turciei, al doilea ca număr de locuitori din Anatolia. (n.a.)

10 În text, „stăpâne”. (în turcă, în original).
